

ČÁST DRUHÁ

VZNIK, PRŮBĚH, ZMĚNY A ZÁNİK SLUŽEBNÍHO POMĚRU VOJÁKŮ

HLAVA I

VZNIK SLUŽEBNÍHO POMĚRU

§ 2a

Osobní údaje

(1) Od vzniku služebního poměru do jeho zániku zpracovávají služební orgány tyto osobní údaje¹⁾ vojáka:

- a) jméno a příjmení, včetně předchozích jmen a příjmení a rodného příjmení,
- b) akademické tituly a vědecké hodnosti s daty jejich přiznání,
- c) rodné číslo,
- d) adresu místa trvalého pobytu a bydliště,
- e) státní občanství,
- f) získané vzdělání,
- g) zdravotní způsobilost k vojenské činné službě,^{1a)}
- h) přehled o předchozích pracovních a služebních poměrech a o samostatných výdělečných činnostech,
- i) jazykové znalosti a zkoušky z nich,
- j) zvláštní schopnosti, dovednosti, zájmy a oprávnění,
- k) trestní bezúhonnost,
- l) rodinný stav,
- m) jména, příjmení a adresy místa trvalého pobytu a bydliště osob blízkých.^{1b)}

(2) K doložení údajů podle odstavce 1 je voják povinen předložit platné doklady a podklady. Údaj o trestní bezúhonnosti podle odstavce 1 písm. k) se prokazuje výpisem z evidence Rejstříku trestů ne starším než 6 měsíců.

(3) Služební orgány vedou osobní údaje v osobním spisu vojáka a ukládají do něj doklady a podklady, které prokazují pravdivost a přesnost osobních údajů. Dále vedou v osobním spisu vojáka doklady a podklady o průběhu jeho služebního poměru. Osobní údaje jsou vedeny i s využitím výpočetní techniky.

(4) Voják je povinen oznámit služebnímu orgánu změny v osobních údajích, a to do 8 dnů ode dne, kdy ke změnám došlo.

(5) Služební orgány zpracovávají při plnění služebních úkolů osobní údaje vojáka v rozsahu vyplývajícím z tohoto zákona. Nestanoví-li tento zákon jinak, postupují při shromažďování, uchovávání, zpřístupňování, předávání a jiném zpracovávání osobních údajů o vojácích a jiných fyzických osobách podle zvláštního právního předpisu.^{1c)}

¹⁾ § 4 písm. a) zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů.

^{1a)} Vyhláška č. 256/1999 Sb., o posuzování zdravotní způsobilosti k vojenské činné službě.

^{1b)} § 116 občanského zákoníku.

^{1c)} Zákon č. 101/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

K § 2a

Toto ustanovení navazuje na § 31 a následující branného zákona, které upravují vedení vojenských evidencí. Údaje vedené o službě vojáků z povolání a jejich osobní údaje jsou nepochybně údaji vedenými v souvislosti s výkonem branné povinnosti. Fakticky je tak personální evidence vojáků z povolání propojena s evidencí vojáků v záloze a následně s evidencí osob, kterým zanikla branná povinnost.

K odst. 1

Zákon zmocňuje služební orgány k tomu, aby o každém vojákovi vedly stanovené osobní údaje. Osobní údaje jsou vedeny v tzv. personální evidenci. Personální evidence je vymezena jako soubor informací, který zahrnuje osobní údaje související se vznikem, průběhem a ukončením služebního poměru vojáka a jeho nároky uvedenými v části osmé zákona a dávkami důchodového pojištění. Pro její správné vedení jsou služební orgány oprávněny shromažďovat, zpracovávat a uchovávat osobní údaje uvedené v komentovaném odstavci. Personální evidenci zákon umožňuje vést i v elektronické podobě.

K odst. 2 a 4

Voják je povinen doložit požadované údaje a jejich případné změny platnými a aktuálními doklady, a to nejpozději do osmi dnů od okamžiku, kdy došlo k jejich změně. Nesplnění této povinnosti je porušením jedné ze základních povinností vojáka stanovené v § 48 odst. 1 písm. a), a je tedy kázeňským přestupkem. Zákon speciálně upravuje podmínky pro doložení trestní bezúhonnosti v průběhu služebního poměru, kdy stanovuje, že výpis z Rejstříku trestů je považován za aktuální, pokud není starší 6 měsíců.

K odst. 3

Zákon ukládá služebním orgánům povinnost vést osobní spisy vojáků, do kterých se zakládají doklady a podklady ověřující platnost osobních údajů. Součástí osobního spisu jsou i doklady a podklady vztahující se k průběhu služebního poměru vojáka.

K odst. 5

Zákon neobsahuje všechna pravidla pro vedení osobních údajů, a odkazuje proto na obecný předpis v této oblasti, kterým je zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů.

Související ustanovení:

§ 48 odst. 1 – základní povinnosti vojáků

Související předpisy:

§ 31 branného zákona, – zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, – RMO č. 114/2014 Věstníku *Personální evidence vojáků z povolání a občanských zaměstnanců*

§ 3**Podmínky povolání do služebního poměru**

(1) Do služebního poměru může být povolán občan České republiky starší 18 let, který

- a) složil vojenskou přísahu,**
- b) není členem politické strany, politického hnutí, odborové organizace, nepodporuje, nepropaguje nebo nesympatizuje s hnutím, které prokazatelně směřuje k potlačování práv a svobod člověka nebo hlásá národnostní, náboženskou anebo rasovou zášť nebo zášť vůči jiné skupině osob,**
- c) je trestně bezúhonný,**
- d) je zdravotně způsobilý k výkonu služby,**
- e) splňuje kvalifikační předpoklady stanovené pro služební zařazení.**

(2) Ministerstvo obrany (dále jen „ministerstvo“) stanoví vyhláškou

- a) po dohodě s Ministerstvem zdravotnictví způsob posuzování zdravotní způsobilosti občanů pro povolávání do služebního poměru,**
- b) kvalifikační předpoklady pro služební zařazení.**

K odst. 1

Kromě základních podmínek pro výkon branné povinnosti podle branného zákona stanoví zákon pro povolání uchazeče do služebního poměru další podmínky. Tyto podmínky vycházejí z charakteru služebního poměru vojáka a jsou relativně přísné. Splňovat je musí nejen uchazeč, ale musí být plněny vojákem po celou dobu trvání služebního poměru. Uchazeč musí být státním občanem České republiky a nejpozději ke dni podání žádosti o povolání do služebního poměru musí dovršit 18 let věku. Splnění dalších podmínek uchazeč dokládá platnými doklady nebo čestnými prohlášeními. Vojenskou přísahu skládá uchazeč při ukončení výběru podpisem dokumentu s jejím textem.

Listina v čl. 26 odst. 2 uvádí, že zákonem lze stanovit podmínky a omezení pro výkon určitých povolání a podle čl. 44 Listiny lze příslušníkům ozbrojených sil zákonem omezit právo na podnikání a jinou hospodářskou činnost, právo sdružovací a též odborová práva. O tato pravidla se opírá zákon, který požaduje, aby voják nebyl politicky ani odborově organizován. Uchazeč tedy musí prohlásit, že není jejich členem, a v případě, že by byl členem politické strany, politického hnutí nebo odborové organizace, musí své členství před povoláním do služebního poměru ukončit.

V zájmu nestranného výkonu služby je požadavek, aby voják nebyl příznivcem extremistických hnutí. Skutečnost, že tato hnutí nepodporuje a nepropaguje (což je trestným činem podle § 403 tr. zákoníku) ani s nimi nesympatizuje, dokládá uchazeč čestným prohlášením.

Trestní bezúhonnost dokládá uchazeč aktuálním výpisem z evidence Rejstříku trestů. Služební orgán je však oprávněn si za účelem ověření trestní bezúhonnosti uchazeče vyžádat podle § 4 odst. 3 opis z evidence Rejstříku trestů. Výpis z Rejstříku trestů tak již není požadován.

Zdravotní způsobilost uchazeče se prokazuje posudkem o zdravotní způsobilosti, který vydává vojenská nemocnice v souladu s vyhláškou MO č. 357/2016 Sb., o zdravotní způsobilosti k výkonu vojenské činné služby. Zákon výslovně nestanoví, že uchazeč musí být plně svéprávný, nezbytnost svéprávnosti lze však dovodit z toho, že omezení svéprávnosti je důvodem k zániku služebního poměru podle § 18 písm. i).

Kvalifikační předpoklady pro služební zařazení uchazeče stanoví vyhláška MO č. 217/2010 Sb., o stanovení kvalifikačních předpokladů pro služební zařazení vojáků z povolání. Uchazeč je povinen předložit doklady o absolvovaném vzdělání a znalosti cizích jazyků.

K odst. 2

Ministerstvo obrany je zmocněno vydat příslušné prováděcí právní předpisy. V současné době se jedná o vyhlášky MO č. 357/2016 Sb. a č. 217/2010 Sb.

Související ustanovení:

§ 4 odst. 3 – opis z evidence Rejstříku trestů, § 4a – trestní bezúhonnost, § 18 písm. i) – zánik služebního poměru omezením svéprávnosti, § 45 – omezení sdružovacího práva, § 47 – omezení hospodářských práv

Související předpisy:

čl. 26 odst. 2 a čl. 44 Listiny, – § 3a a § 4 zák. o ozbrojených silách, – § 403 tr. zákoníku, – zákon č. 186/2013 Sb., o státním občanství České republiky, – zákon č. 269/1994 Sb., o Rejstříku trestů, – vyhláška MO č. 217/2010 Sb., o stanovení kvalifikačních předpokladů pro služební zařazení vojáků z povolání, – vyhláška MO č. 357/2016 Sb., o zdravotní způsobilosti k výkonu vojenské činné služby

§ 4**Výběr uchazeče**

(1) Výběr uchazeče se zahajuje doručením písemné žádosti o povolání do služebního poměru. Výběr provádějí služební orgány.

(2) Vyplnění osobního dotazníku, sdělení osobních údajů podle § 2a odst. 1, doložení osobních údajů podle § 2a odst. 2 a vyjádření souhlasu se zpracováním osobních údajů jsou podmínkami pro výběr uchazeče.

(3) Služební orgán ověří, zda uchazeč splňuje podmínky stanovené v § 3. Služební orgán je oprávněn si za účelem ověření trestní bezúhonnosti uchazeče vyžádat opis z evidence Rejstříku trestů. Uchazeč musí být o výsledku výběru písemně vyrozuměn nejdéle do 6 měsíců ode dne doručení žádosti.

(4) Před povoláním uchazeče do služebního poměru jej služební orgán písemně seznámí s předpokládaným dnem vzniku služebního poměru a dobou jeho trvání, služebním zařazením, místem nástupu služby, se základní týdenní dobou služby a jejím rozvržením, platovými náležitostmi a výplatním termínem, délkou řádné dovolené, podmínkami výkonu služby, podmínkami zániku služebního poměru a opatřeními zajišťujícími rovné zacházení.

(5) O uchazeči, který písemně požádal o povolání do služebního poměru a nebyl povolán, uchovávají služební orgány osobní údaje a údaj o důvodu nepovolání do služebního poměru po dobu 50 let. Po uplynutí této doby tyto údaje zlikvidují.

(6) Ministerstvo stanoví vyhláškou doklady pro výběr, postup při výběru a vzor osobního dotazníku.

K odst. 1

Výběr uchazečů o službu vojáka zajišťují rekruotační střediska a rekruotační pracoviště, která se nacházejí v krajských městech. Zde uchazeč obdrží základní informace o podmínkách vstupu do služebního poměru a potřebných dokladech a úkonech.

Výběr je zahájen na základě podané žádosti uchazeče. Je tím naplněn princip dobrovolnosti, který vyžaduje pro výkon branné povinnosti branný zákon. Na rozdíl od bezpečnostních sborů je výběrové řízení s uchazeči centralizováno. Výjimku tvoří uchazeči o službu ve Vojenském zpravodajství, které si provádí výběr samostatně.

K odst. 2

Nezbytnou podmínkou zahájení výběru je vyplnění osobního dotazníku, ve kterém uchazeč uvede osobní údaje požadované v § 2a a doloží je platnými doklady. Tím uchazeč zároveň souhlasí se zpracováním osobních údajů. Doklady potřebné pro výběr, postup při výběru a vzor osobního dotazníku jsou uvedeny ve vyhlášce MO č. 454/2002 Sb., kterou se stanoví doklady pro výběr, postup při výběru a vzor osobního dotazníku uchazeče o povolání do služebního poměru vojáka z povolání.

K odst. 3

Služební orgán vyhodnotí předložené materiály a do výběru zařadí jen ty uchazeče, kteří předložili všechny požadované doklady. Pokud uchazeč nedodal všechny požadované údaje, vyzve ho služební orgán k jejich doplnění v přiměřené lhůtě. Při výběru je ověřována způsobilost uchazeče pro výkon služby ve vztahu k předpokládanému služebnímu zařazení. Posuzuje se zejména splnění kvalifikačních předpokladů, fyzická zdatnost, zdravotní a psychická způsobilost.

Kvalifikační předpoklady pro předpokládané služební zařazení upravuje vyhláška MO č. 217/2010 Sb., o stanovení kvalifikačních předpokladů pro služební zařazení vojáků z povolání. Pro výkon služby v hodnostních sborech mužstva a poddůstojníků postačí střední vzdělání s výučním listem. Střední vzdělání s maturitní zkouškou je předpokladem pro služební zařazení vojáků do hodnostního sboru praporčíků. Pro hodnostní sbor nižších důstojníků je stanoveno minimálně vysokoškolské vzdělání v bakalářském studijním programu. Vyšší důstojníci a generálové musí mít vzdělání v magisterském studijním programu.

Fyzická zdatnost uchazeče je ověřována přezkoušením z tělesné přípravy. Přezkoušení probíhá formou standardizovaných testů. Psychická způsobilost je zjišťována vyšetřením, které je doplněno motivačním pohovorem.

Zjistí-li se v rámci výběru, že uchazeč není způsobilý, výběr se ukončí a uchazeči se tato skutečnost písemně sdělí. Služební orgán sdělí uchazeči výsledek výběru nejpozději do šesti měsíců od doručení žádosti.

K odst. 4

Podkladem pro vydání rozhodnutí o povolání uchazeče do služebního poměru je závěrečná zpráva. Součástí této zprávy je i vyjádření souhlasu uchazeče s obsaženými údaji a poučení o obsahu budoucího služebního poměru.

K odst. 5

Osobní údaje uchazečů, kteří nebyli povoláni do služebního poměru, se archivují po dobu padesáti let.

K odst. 6

Ministerstvo v souladu se zmocněním vydalo vyhlášku MO č. 454/2002 Sb., kterou se stanoví doklady pro výběr, postup při výběru a vzor osobního dotazníku uchazeče o povolání do služebního poměru vojáka z povolání.

Související ustanovení:

§ 2 – služební orgán, § 2a – osobní údaje, § 3 – podmínky povolání do služebního poměru, § 5 – povolání do služebního poměru

Související předpisy:

§ 4 branného zákona, – zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, – zákon č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů, – vyhláška MO č. 454/2002 Sb., kterou se stanoví doklady pro výběr, postup při výběru a vzor osobního dotazníku uchazeče o povolání do služebního poměru vojáka z povolání, – RMO č. 64/2015 Věstníku *Působnost služebních orgánů v personální práci*

§ 4a

[Trestní bezúhonnost]

(1) Za trestně bezúhonného se pro účely tohoto zákona nepovažuje uchazeč, který byl

- a) v posledních 10 letech pravomocně odsouzen pro úmyslný trestný čin s horní hranicí trestní sazby odnětí svobody nepřevyšující 2 roky,**
- b) v posledních 15 letech pravomocně odsouzen pro úmyslný trestný čin s horní hranicí trestní sazby odnětí svobody převyšující 2 roky, avšak nepřevyšující 5 let,**

- c) pravomocně odsouzen pro trestný čin s horní hranicí trestní sazby odnětí svobody vyšší než 5 let nebo k výjimečnému trestu,
- d) pravomocně odsouzen pro trestný čin spáchaný z nedbalosti k odnětí svobody na více jak 1 rok a od výkonu nebo prominutí trestu neuplynulo 5 let, nebo
- e) pravomocně odsouzen pro trestný čin spáchaný z nedbalosti k odnětí svobody na méně jak 1 rok nebo jinému trestu a od výkonu nebo prominutí trestu neuplynul 1 rok.

(2) Za trestně bezúhonného se pro účely tohoto zákona nepovažuje také uchazeč,

- a) jehož trestní stíhání pro úmyslný trestný čin bylo na základě pravomocného rozhodnutí o schválení narovnání zastaveno a od tohoto rozhodnutí ještě neuplynuly 3 roky, nebo
- b) jehož trestní stíhání pro úmyslný trestný čin bylo pravomocně podmíněně zastaveno, a od uplynutí zkušební doby a lhůty, v níž má být rozhodnuto, že se osvědčil, neuplynuly ještě 3 roky, nebo bylo v trestním stíhání, které proti němu bylo vedeno, rozhodnuto o podmíněném odložení podání návrhu na potrestání a od tohoto rozhodnutí ještě neuplynuly 3 roky.

(3) Při posuzování trestní bezúhonnosti se nepřihlíží k zahlázení odsouzení podle zvláštního právního předpisu nebo k rozhodnutí prezidenta, v jejichž důsledku se na uchazeče hledí, jako by odsouzen nebyl⁵⁵⁾.

⁵⁵⁾ § 105 a 106 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

§ 363, 365, 366 a 368 zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů.

§ 35 a 88 zákona č. 218/2003 Sb., o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže a o změně některých zákonů (zákon o soudnictví ve věcech mládeže), ve znění pozdějších předpisů.

K odst. 1

Zákon stanovuje pro posouzení uchazeče o přijetí do služebního poměru zvláštní rozsah trestní bezúhonnosti. Ustanovení je analogické s ustanovením § 14 zák. o služeb. poměru. Rozdíl je možné nalézt u pohledu na odsouzení za nedbalostní trestné činy, u kterých je u příslušníků bezpečnostních sborů vyžadováno 5 let od odsouzení, kdežto u uchazečů o povolání do služebního poměru vojáka je tato lhůta vztažena k vykonání nebo prominutí trestu alespoň na 1 rok odnětí svobody a v ostatních případech nedbalostních trestných činů postačuje k bezúhonnosti uplynutí 1 roku od vykonání nebo prominutí trestu.

K odst. 2

Zákon u tzv. odklonů trestního řízení stanovuje jednotnou dobu pro bezúhonnost na 3 roky buď od vydání rozhodnutí, nebo od uplynutí zkušební lhůty.

K odst. 3

Zákon shodně se zákonem o služebním poměru jasně stanovuje, že pro trestní bezúhonnost při posuzování uchazeče se nepřihlíží k obecným právním událostem spojeným s bezúhonností, jako je zahlázení odsouzení podle zvláštního právního předpisu nebo k rozhodnutí prezidenta republiky, v jejichž důsledku se na občana hledí, jako by odsouzen nebyl.

Související ustanovení:

§ 3 – podmínky povolání do služebního poměru

Související předpisy:

§ 105 a § 106 tr. zákoníku, – § 363, § 365, § 366 a § 368 tr. řádu, – § 35 a § 88 zák. č. 218/2003 Sb., o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže a o změně některých zákonů (zákon o soudnictví ve věcech mládeže), – § 14 zák. o služeb. poměru

§ 5**Povolání do služebního poměru**

(1) Služební poměr se zakládá dnem bezprostředně následujícím po dni doručení rozhodnutí služebního orgánu o povolání občana do služebního poměru (dále jen „rozhodnutí o povolání“). Rozhodnutí o povolání musí obsahovat

- a) den nástupu služby,
- b) služební zařazení,
- c) místo nástupu služby,
- d) dobu trvání služebního poměru,
- e) zkušební dobu,
- f) jmenování do hodnosti.

(2) Dnem, který je v rozhodnutí o povolání stanoven jako den nástupu služby, vzniká služební poměr.

(3) Služební poměr nevznikne, nenastoupí-li občan bez závažného důvodu do služby v den stanovený v rozhodnutí o povolání.

(4) Do služebního poměru se voják povolává na dobu určitou v trvání 2 až 20 let, není-li dále stanoveno jinak; dobu trvání služebního poměru

může služební orgán na základě písemného souhlasu vojáka prodloužit. Při stanovení doby trvání služebního poměru se přihlíží k době přípravy pro výkon služby studiem na vojenských nebo jiných středních a vysokých školách, včetně studia v zahraničí. Zkrátit dobu trvání služebního poměru může služební orgán pouze na žádost vojáka, a to ze závažných osobních nebo sociálních důvodů, kterými se rozumí zejména osobní péče o osobu mladší 10 let, která je závislá na pomoci jiné osoby ve stupni I, nebo o osobu, která je závislá na pomoci jiné osoby ve stupni II až IV podle zákona o sociálních službách⁵¹⁾, pokud žije s vojákem ve společné domácnosti a tuto péči jí nemůže poskytovat jiný člen rodiny vojáka; podmínka společné domácnosti se nevyžaduje, jde-li o osobu blízkou.

(5) Zkušební doba činí 3 měsíce. Doba, po kterou voják nekoná službu z důvodu překážek ve službě nebo z důvodu neschopnosti ke službě pro nemoc nebo úraz, se do zkušební doby započítává v rozsahu nejvýše 10 dnů.

(6) Ministerstvo stanoví vyhláškou dobu setrvání ve služebním poměru u vojáků, kteří se připravují k výkonu služby studiem.

⁵¹⁾ § 8 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů.

K odst. 1

Rozhodnutí o povolání občana do služebního poměru je jednostranným individuálním právním aktem oprávněného služebního orgánu, kterým se deklaruje založení služebního poměru dnem následujícím po doručení rozhodnutí. Služební poměr vzniká dnem, který je v rozhodnutí uveden jako den nástupu služby.

Náležitosti rozhodnutí jsou formální požadavky stanovené správním řádem (označení služebního orgánu, číslo jednacích, otisk úředního razítka, datum a podpis), obsahové (výroková část, odůvodnění a poučení o odvolání) a další stanovené zákonem. Výrok rozhodnutí o povolání do služebního poměru tak musí obsahovat den nástupu do služby, služební zařazení, místo nástupu služby, dobu trvání služebního poměru, zkušební dobu a jmenování do hodnosti. Jde o základní atributy služebního poměru konkrétního vojáka. Změna každého z nich se považuje za změnu služebního poměru, které jsou obsaženy v hlavě II této části zákona. Podle intenzity zásahu do práv a povinností vojáka se o nich pak rozhoduje v řízení ve věcech služebního poměru nebo mimo něj.

Součástí rozhodnutí o povolání je také jmenování do hodnosti. Pokud voják bezprostředně po povolání nastupuje k základní přípravě, zařadí se do hodnostního sboru čekatelů a je jmenován do hodnosti vojín, ve které bude po celou dobu výcviku. Po ukončení výcviku je voják jmenován do hodnosti, která odpovídá jeho novému služebnímu zařazení.

K odst. 2 a 3

V případě, že voják nastoupí službu v den, který je uveden v rozhodnutí jako den nástupu služby, vznikne mu v ten den služební poměr se všemi právy a povinnostmi. V případě, že voják ze závažného důvodu nenastoupí službu ve stanovený den (nemoc, úraz, závažné rodinné problémy, případně jiné překážky ve službě), i přesto jeho služební poměr vznikne. Tento závažný důvod musí voják prokázat. Nedostaví-li se voják v určený den bez závažného důvodu, jeho služební poměr nevznikne.

K odst. 4

Služební zařazení vychází z potřeb České republiky a voják se zařazuje pouze na volné služební místo, pro které splňuje stanovené kvalifikační předpoklady.

Služební poměr je koncipován jako právní vztah na dobu určitou. Doba trvání služebního poměru se při povolání stanovuje v rozmezí 2 až 20 let. Na dobu kratší než 2 roky lze vojáka povolovat pouze tehdy, pokud bude konat službu v zahraničí. Pokud se bude voják bezprostředně po povolání připravovat k výkonu služby výcvikem, stanoví služební orgán dobu trvání služebního poměru tak, aby zahrnovala dobu přípravy a rozhodnou dobu ve služebním zařazení po vykonání základní přípravy. U studentů vojenských škol se doba trvání služebního poměru stanoví v rozsahu dvojnásobku doby trvání studia. U studentů připravujících se na službu pilota nebo letovoda se jedná o trojnásobek doby studia. S vojáky, kteří si zvyšují nebo rozšiřují vzdělání, lze sjednat dohodu o zvýšení nebo rozšíření vzdělání podle § 60 zákona a vyhlášky MO č. 265/1999 Sb., o stanovení doby setrvání ve služebním poměru u vojáků z povolání. Těmto vojákům se doba služby prodlužuje v závislosti na druhu a délce studia ve školách nebo kurzech.

Stanovenou dobu trvání služebního poměru lze v průběhu výkonu služby měnit. Služební orgán rozhoduje o prodloužení této doby z moci úřední. Ke zkrácení může dojít pouze na žádost vojáka, a to z vážných sociálních nebo rodinných důvodů. Zákon mezi tyto důvody řadí např. nutnost osobní péče vojáka o dítě (ovdovění, rozvod) nebo o osobu závislou na pomoci vojáka.

Prodloužit stanovenou dobu trvání služebního poměru lze na základě doporučení vedoucího organizačního celku s písemným souhlasem vojáka. Vždy se při tom přihlíží k zájmu služby, kterým se rozumí především zabezpečení plnění stanovených úkolů týkajících se přípravy k obraně státu proti vnějšímu napadení a společné obrany proti napadení v rámci NATO nebo EU.

K odst. 5

Obligatořně se stanoví také zkušební doba, jejíž délka činí tři měsíce. Pokud v jejím průběhu voják zamešká více než deset obvyklých dnů výkonu služby, zkušební doba se mu o tyto zameškané dny prodlouží. Zkušební doba slouží k oboustrannému seznámení se s výkonem služby. Ve zkušební době lze služební poměr zjednodušeným způsobem zrušit, a to oběma stranami právního vztahu.

Související ustanovení:

§ 6a – doba rozhodná ve služebním zařazení, § 7 – vojenské hodnosti a hodnostní sbory, § 7a – jmenování do vyšší hodnosti, § 21a – zrušení služebního poměru ve zkušební době, § 40 odst. 2 – možnost povolání na dobu kratší než dva roky, § 60 – dohoda o zvýšení nebo rozšíření vzdělání

Související předpisy:

§ 67–69 spr. řádu, – zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, – vyhláška MO č. 263/1999 Sb., kterou se stanoví důvody pro poskytování služebního volna vojákům z povolání pro překážky ve službě a rozsah služebního volna, – vyhláška MO č. 265/1999 Sb., kterou se stanoví doba setrvání ve služebním poměru u vojáků z povolání, kteří se připravují k výkonu služby studiem, a výše úhrady, kterou lze na vojákovi z povolání požadovat, pokud nesplní dohodu